

ระวัง ! สารซักฟอกในสบู่เหลว

■ เฝ้าระวัง ภัยอันตราย

การใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อขัดสี-ฉวีวรรณร่างกาย เป็นธุรกิจทำเงินมหาศาล จึงโหมโฆษณาสรรพคุณบำรุงความงาม เพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้ออย่างไม่ลังเลสงสัย ซึ่งผู้บริโภคบางคนแทบไม่รู้เลยว่า ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกายไม่ว่าสบู่เหลว แชมพูสระผม ครีมนวดผม โลชั่นทาผิว ล้วนแล้วแต่มีสารเคมีปนเปื้อน หากใช้เป็นประจำทุกวันในระยะยาวอาจมีโอกาสทำให้เกิดโรคร้ายแรงอย่างมะเร็งและอัมพฤกษ์ ฯลฯ

การใช้ผลิตภัณฑ์จากสบู่เหลว จะรู้สึกได้ถึงความอ่อนโยนต่อผิวมากกว่าสบู่ก้อน เนื่องจากสบู่เหลวถูกคิดค้นมาเพื่อแก้จุดอ่อนของสบู่ก้อน จะระคายเคืองต่อผิวน้อยกว่า สบู่เหลวบางชนิดมีการเติมสารระงับเชื้อลงไปด้วย

รู้จักสารเคมีในสบู่เหลว

สบู่เหลวเกิดจากการทำปฏิกิริยาของกรดไขมันกับด่างชนิด potassium hydroxide ต่างจากสบู่ก้อน จะเป็นปฏิกิริยากรดไขมันกับด่างชนิด sodium hydroxide ซึ่งปัจจุบันสารหลักของสบู่เหลว มีการดัดแปลงใช้สารเคมีสังเคราะห์คือ สารซักฟอก (detergent) หลายตัวด้วยกัน อาทิ sodium lauryl sulfate, sodium lauryl ether sulfate และ sodium lauryl ether sulfosuccinate ฯลฯ

มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่พยายามรณรงค์ให้คนในสังคมหันมาดำเนินชีวิตโดยวิถีธรรมชาติ **คมสัน หุตะแพทย์** ผู้อำนวยการมูลนิธิฯ ให้ความรู้ในช่วงอบรมการผลิตสบู่เหลวธรรมชาติว่า พิษภัยของสารเคมี ซึ่งเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีอยู่จำนวนมากไม่ว่าแม้แต่กระทั่งสบู่สมุนไพรของกลุ่มแม่บ้านในชุมชนต่างๆ

“ปัญหาของสังคมไทยคือ ขาดความรู้ในการพึ่งพาตัวเอง แม้กระทั่งการเพาะถั่วงอกง่ายๆ ที่เป็นพื้นเพภูมิปัญญาไทยยังหายไป เราอยากฟื้นฟูเรื่องเหล่านี้ให้คนเข้าใจ อย่างผลิตภัณฑ์ในครัวเรือนและผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกายส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในห้องตลาดปนเปื้อนสารเคมีทั้งสิ้น”

ในฐานะวิทยากรให้ความรู้การผลิตสบู่เหลวธรรมชาติใช้เอง นอกจากให้

ความรู้กรรมวิธีการผลิตสบู่แล้ว ยังบอกว่า ส่วนประกอบในสบู่เหลวเป็นสารเคมีตัวเดียวกับแชมพูสระผม น้ำยาทำความสะอาดของใช้ในครัวเรือน รวมถึงน้ำยาขัดห้องน้ำ

สบู่ที่ใช้ทุกวันนี้...ไม่ใช่สบู่เหลว

ในฐานะผู้ศึกษาหาความรู้เพื่อให้ผู้บริโภครู้ถึงอันตรายจากสารเคมีในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่มีอยู่ในห้องตลาด **คมสัน** ย้ำว่า สบู่เหลวในห้องตลาดที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ ไม่ใช่สบู่เหลว ต่างจากสบู่ก้อนที่เป็นสบู่

ถ้าไม่ใช่สบู่แล้วเป็นอะไรล่ะ

ส่วนผสมที่ใช้ในการผลิตสบู่เหลวที่จำหน่ายทั่วไป ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนผสมของเนื้อสบู่เหมือนในสบู่ก้อน (ปัจจุบันสบู่ก้อนได้แยกกลีเซอรินออกไป ทั้งๆที่ทำให้ผิวชุ่มชื้น)

อีกอย่างก็คือ สารซักฟอก ซึ่งเป็นสารเคมีสังเคราะห์ในสบู่เหลว ถึงจะใช้เกรด และความเข้มข้นของสารเคมีต่างกัน แต่ก็ยังมีอันตรายสะสมในร่างกาย

ในระยะสั้นๆ อาจมีอาการแพ้ระคายเคือง ส่วนระยะยาวยังไม่มีการชี้ชัดว่า เป็นสาเหตุของโรคร้ายอย่างมะเร็ง แต่มีส่วนในการกระตุ้น หรือเพิ่มโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคร้ายแรง

เห็นได้ว่า ผลิตภัณฑ์จากสบู่เหลวหลายชนิดใช้วิธีการโฆษณา ผู้บริโภคจึงเกิดความเข้าใจผิดคิดว่า สบู่สมุนไพรดีต่อร่างกาย

ทั้งๆ ที่มีส่วนผสมสมุนไพรเพียงเล็กน้อย แต่มีสารเคมีจำนวนมาก **คมสัน** อธิบายว่า เวลาผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าส่วนใหญ่จะดูที่การรักษาความงามเป็นหลัก ซึ่งเราพิสูจน์ไม่ได้ว่า มีสรรพคุณใช้ได้จริงเหมือนคำโฆษณา

คมสัน กล่าว และมีข้อเสนอแนะว่า ถ้าจะเลือกใช้สบู่ หรือแชมพูสระผม ควรเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก เพราะเกณฑ์มาตรฐานสูงกว่า แต่ราคาสูงกว่า ผลิตภัณฑ์ผู้ใหญ่ เนื่องจากสินค้าพวกนี้ผลิตออกมาอย่างห่วงใยสุขภาพเด็กๆ

“จากที่ผมอ่านข้างขวดผลิตภัณฑ์สบู่เหลวล้วนมีส่วนผสมสารเคมี ไม่ว่าน

แม้แต่ผลิตภัณฑ์กลุ่มชาวบ้านซึ่งสารเคมีเหล่านี้ เราต้องซื้อจากต่างชาติเหมือนบริษัทใหญ่ๆ เพราะสารซักฟอกที่มีอยู่ในสบู่ มีประสิทธิภาพสูงในการทำความสะอาดและจับสิ่งสกปรกได้

ดี สังเกตได้ว่า ฟองเยอะใช้แทนสบู่ได้ ซึ่งผู้บริโภคไม่รู้เท่าทัน ผู้ผลิตรายใหญ่ ผลิตภัณฑ์บางชนิดไม่ได้บอกส่วนประกอบที่มีอยู่”

อันตรายของสบู่เหลว

สารเคมีสังเคราะห์ในสบู่เหลว อาจถูกตั้งคำถามว่า

800 และซึมเข้าสู่กระแสเลือดได้ต้องต่ำกว่า 75 ซึ่งสารซักฟอกที่ใช้มีน้ำหนักโมเลกุลเพียง 40 จึงสามารถซึมผ่านผิวหนังสู่เซลล์และกระแสเลือด

ข้อมูลจากนักวิทยาศาสตร์ในยุโรป และอเมริกาได้ทำการวิจัย พบว่า สารเคมีในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด และเครื่องสำอาง ซึมผ่านผิวหนังเข้าสู่ร่างกาย จึงมีโอกาสสะสมในร่างกาย ทำให้เกิดสารก่อมะเร็ง

“อยากให้ลองผลิตสบู่ใช้เองจากธรรมชาติ ไม่ใช้สารซักฟอก ควรผลิตจากไขมันสัตว์ หรือ

ใช้มากน้อยเพียงใด จึงจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย ลองนึกถึงสภาพความเป็นจริงในชีวิตต้องใช้ผลิตภัณฑ์พวกนี้ทุกๆ วัน ในระยะสั้นถ้าใช้แล้วมีอาการระคายเคืองก็ควรหยุดใช้ เพราะสารเคมีเหล่านี้สามารถซึมผ่านผิวหนังเข้าสู่ร่างกายได้ น้ำหนักโมเลกุลของสารที่ซึมเข้าสู่ร่างกายได้ตามมาตรฐานแล้วต้องต่ำกว่า 3,000 น้ำหนักโมเลกุล หากซึมเข้าสู่เซลล์ของอวัยวะภายในร่างกายต้องต่ำกว่า

ส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกาย

พืชประกอบกับต่าง อีกอย่างสบู่เหลวมีวันหมดอายุ บางผลิตภัณฑ์ผลิตเมื่อไรไม่มีบอกไว้ข้างกล่องที่น่าเป็นห่วงก็คือ ชุมชนที่ผลิตสินค้าพวกนี้ ไม่รู้ว่าสารเคมีพวกนี้เป็นอันตรายต่อสุขภาพพอขายไม่ได้ ก็เอามาใช้เอง”

หัดทำสบู่ธรรมชาติใช้เองจะดีกว่า

**ถ้าจะเลือกใช้สบู่ หรือแชมพูสระผม ควรเลือกใช้
ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก เพราะเกณฑ์มาตรฐานสูงกว่า
แต่ราคาสูงกว่าผลิตภัณฑ์ผู้ใหญ่ เนื่องจากสินค้าพวกนี้
ผลิตออกมาอย่างห่วงใยสุขภาพเด็ก ๆ**

คมสัน พยายามอธิบายให้ผู้บริโภครู้เข้าใจถึงสิ่งที่หลายคนมองไม่เห็นในผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกาย รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ใช้กับทารกอย่างน้ำยาล้างขวดนม

มีส่วนประกอบสารเคมีสังเคราะห์เช่นกัน ซึ่งผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องใช้น้ำยาพวกนี้ แต่ตั้งใจเลือกใช้ตามคำแนะนำ จึงอยากตั้งคำถามว่า ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเกือบทุกชนิดปลอดภัยจริงไหม

อย่างสบู่ฆ่าเชื้อทั้งหลายผู้บริโภคก็มีความเชื่อผิดๆ ว่า สามารถฆ่าเชื้อโรคได้ ซึ่งการใช้สบู่ชนิดนี้ควรใช้เฉพาะช่วงเกิดอาการของโรค หากอาการหายแล้วควรเลิกใช้ ไม่ควรใช้ประจำเหมือนสบู่ทั่วไป เพราะร่างกายมีระบบภูมิคุ้มกันตัวเอง แต่ผู้บริโภคไทยไม่ค่อยได้รับข้อมูลเรื่องนี้ต่างจากในต่างประเทศพวกเขาเข้าถึงข้อมูล

“ข้อมูลข่าวสารเรื่องนี้น้อยมาก ผมคิดว่า ผู้บริโภคควรใส่ใจอ่านข้างกล่องเวลาซื้อสินค้า อย่างสารกันบูดในสบู่เหลวก็มีอันตรายต่อร่างกาย ถ้าจะผลิตสินค้าพวกนี้จริงๆ ควรพัฒนา

ความรู้ขั้นพื้นฐาน สารเคมีตัวไหนมีปัญหาคือสุขภาพ ผู้บริโภคควรได้รับรู้ข้อมูล”

เขาให้ความรู้เช่นเดียวกับกลุ่มมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ที่มักจะบอกหน่วยงานราชการที่ปกป้องคุ้มครองผู้บริโภคอ่อนแอเกินไป ไม่ค่อยให้ความรู้แก่ผู้บริโภค ต่างจากต่างประเทศจะมีกลุ่มรณรงค์ผู้บริโภค และได้รับการคุ้มครองจริงจัง หากสินค้าส่งผลกระทบต่อร่างกายผู้บริโภค ผู้ผลิตจะต้องชดเชยค่าเสียหายตามกฎหมาย

การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกาย จึงมีข้อแนะนำว่า ควรอ่านส่วนประกอบข้างกล่องให้รู้ว่า มีสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรือไม่ ถ้าไม่อยากเสี่ยงก็ลองผลิตสบู่จากธรรมชาติใช้เอง จะได้ชัดเจนวิีรณอย่างสบายใจ

.....
หมายเหตุ : ผู้ใดอยากได้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือต้องการผลิตสบู่ธรรมชาติใช้เอง ติดต่อสอบถามได้ที่ มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา เบอร์ 02-279-5118 หรือติดตามอ่านจากนิตรสารเกษตรกรรมธรรมชาติ